

Josep Lligadas

Tothom és sagristà

CELEBRAR

Josep Lligadas

TOTHOM ÉS SAGRISTÀ

Centre de Pastoral Litúrgica de Barcelona
Col·lecció “Celebrar”

–93–

Director de la col·lecció Celebrar: Josep Lligadas

Disseny de la coberta: Mercè Solé

Aquesta col·lecció es publica en català i en castellà.

© Edita: CENTRE DE PASTORAL LITÚRGICA

Nàpols 346,1 – 08025 Barcelona

Tel. (+34) 933 022 235 – Fax (+34) 933 184 218

cpl@cpl.es – www.cpl.es

Primera edició: setembre de 2015

ISBN: 978-84-9805-859-8

Dipòsit legal: B 23980-2015

Printed in UE

Imprimeix: Open Print, S.L.L.

Qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra només pot ser realitzada amb l'autorització dels seus titulars, llevat d'excepcions previstes per la llei. Adreceu-vos a CEDRO (Centro Español de Derechos Reprográficos) si us cal fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra (www.conlicencia.com; 91 702 19 70 / 93 272 04 47).

Sumari

Per al sagristà i per a tothom	7
Quan arribem, tot entra pels ulls	9
Quan entrem a l'església	11
Les informacions, ben posades	11
Les informacions, ben triades	12
Una església endreçada i acollidora	14
Una església neta i endreçada	14
Una església acollidora i confortable	15
Una església que descansi l'esperit	16
Una església que miri cap on ha de mirar	16
Una església "explicada"	17
L'ambientació litúrgica	18
Cartells i pòsters a l'atri	19
L'ambientació interior	19
Advent i Nadal, Quaresma i Pasqua	21
El temps d'Advent	21
El temps de Nadal i Epifania	22
El temps de Quaresma	24
El temps de Pasqua	25

El presbiteri	27
Primer: Què hi ha i què s'hi fa	28
Segon: La diferenciació de l'espai	28
Tercer: Amplitud i visibilitat	29
L'altar	30
L'ambó de la Paraula	33
La seu del celebrant i els altres seients	36
Els llibres (i els papers)	39
¿Qui se'n cuida?	39
Els leccionaris	40
Els altres llibres litúrgics	42
El missal	42
Els rituals	43
Els “auxiliars”	45
Per facilitar el cant	45
El full de MD, i altres papers	46
Els mitjans audiovisuals	48
Els vestits i els colors litúrgics	51
Els vestits	51
Els colors	52
El pa i els recipients per al pa	54
Els recipients per al pa	54
El tipus de pa	55
El vi i els recipients per al vi	57
El calze	57
Les canadelles	58
La preparació de les ofrenes	59
La purificació dels vasos sagrats	59

Les estovalles, el corporal, el purificador	60
Les estovalles	60
El corporal	61
El purificador	61
Els sants olis	62
Els tres tipus d'olis	63
Per donar-los el relleu que els correspon	64
Els espais per al cant i la música	66
El lloc del director o directora dels cants	66
El lloc del petit cor	67
El lloc dels músics	67
El lloc de les partitures	67
Una actitud que cal vetllar	68
Quatre objectes molt diversos	69
L'encenser i la naveta	69
El recipient de l'aigua beneïta i l'aspersori	70
Els seients dels nuvis	70
El baiard dels difunts	71
El sagrari i la capella del Santíssim	72
El que diuen els documents	72
La capella del Santíssim	74
Quan el sagrari és al presbiteri	75
La llàntia del Santíssim	76
Per celebrar el Baptisme	77
La seu penitencial	80
Per acabar: La sagristia	83
Una sagristia neta i endreçada	83
Una sagristia amb un cert recolliment	84

Per al sagristà i per a tothom

Tothom és sagristà. Així titulem aquest llibre fet a partir dels articles que han anat apareixent a la revista *Bloc MD*, publicada pel CPL i destinada a tots aquells que vulguin formar-se en aspectes bàsics de la pastoral litúrgica. Aquestes pàgines volen ajudar a fer que tots coneguem una mica més els mitjans materials que tenim per ajudar-nos a viure les nostres celebracions litúrgiques. És a dir: els espais, la distribució dels llocs, la preparació de cada cosa, l'ús i el valor de cada un dels llibres, la diversitat de temps i de moments, les coses importants i les que no ho són tant, l'ambient que s'ha de crear, el paper que juga cada element, cada objecte, cada utensili... i també com ajudar perquè la paraula sigui escoltada com cal, però també el cant, la música, el silenci...

Tothom és sagristà. Ja es veu, amb el que hem dit fins ara, que la llista de temes podria ser infinita. I podríem preguntar: ¿és el sagristà qui té cura de tot això? Doncs si entenem per sagristà o sagristana només una persona que se n'ha d'encarregar de tot, potser no, potser és massa. Però si per sagristà entenem no només una persona concreta sinó tots aquells que d'una manera o d'una altra s'encarreguen que en la celebració litúrgica tot estigui a

punt, doncs aleshores sí. I això, tant si existeix aquesta figura concreta que anomenem sagristà o sagristana, com si hi ha una quanta gent que realitza aquestes funcions. Perquè sempre hi ha tasques que cal fer entre tots plegats. Per això posem aquest títol: “Tothom és sagristà”.

Però encara hi ha més. I és que aquest llibre no pretén ser útil només als encarregats de la litúrgia, sinó també a tots aquells que duen a terme altres tasques pastorals i estan interessats a formar-se cristianament: un catequista, per exemple, farà millor la seva tasca si coneix les coses bàsiques de la litúrgia. Doncs si això és així, segur que aquesta publicació serà molt útil en aquest sentit.

Comencem doncs. Concretament, parlant, al capítol següent, de la imatge que han de tenir els espais celebratius.

Quan arribem, tot entra pels ulls

Quan anem a celebrar l'Eucaristia, o a un bateig, o a qual-sevol altra celebració litúrgica, la primera impressió que ens arriba és la de l'edifici de l'església, amb la seva façana principal, o potser la lateral si s'entra per una entrada lateral. Doncs si aquesta és la primera impressió, cal que sigui una bona impressió.

Evidentment que la varietat de possibilitats és molt gran, i cada una d'elles haurà de tenir un tractament diferent: des de la gran façana gòtica o barroca, a la paret humil d'una església feta amb pocs recursos. Però en tots els casos, caldrà que sigui tan agradable i acollidora com sigui possible, que no hi hagi obstacles innecessaris d'aquests que si es vol es poden solucionar, que estigui neta en tant que de nosaltres depengui... Tant els que hi anem habitualment, com els que només hi van en casos especials, segur que ens trobarem millor i més convidats a compartir el goig de la fe si la primera impressió que rebem és la d'una "casa" de la comunitat que realment està cuidada i valorada.

També, sobretot en les esglésies de construcció recent, és important que d'una manera o altra es vegi que aquell edifici és una església. L'austeritat i el rebuig de l'ostentació no s'haurien de confondre amb la clandestinitat... Una

creu, unes lletres amb el nom de la parròquia, unes rajoles amb símbols cristians... tot fet amb gust i ben encaixat amb el conjunt de l'edifici, seran bones maneres de denotar on ens trobem: com a rebuda per als que hi entrem, i també com a anunci amable per als qui puguin passar-hi per davant.

I finalment, encara, un altre bon signe serà que a fora, visible també quan les portes són tancades, hi hagi un cartell amb els horaris de misses i, si cal, d'altres celebracions. És un signe de fraternitat i acolliment cristià envers els que no són del lloc. Si un cristià és allà de pas, veure els horaris a fora li permetrà preveure la participació en les celebracions amb tranquil·litat, i alhora li farà pensar que, en aquella comunitat, no només pensen en ells, sinó també en els altres germans cristians...

I bé. Ja hem arribat a la porta de l'església. En el capítol proper l'obrirem i començarem a mirar què hi ha a dins.